

Изложба вајарских радова Анта Гржетића

13.7.53

(У Галерији на Об илићевом венцу)

Анте Гржетић је један од младих вајара који су последњих година учествовали на заједничким изложбама. Ученик је мајстора Томе Росандића. На досадашњим изложбама могло се запазити неколико његових скулптура које су одударале од основне тенденције Росандићевих ученика. Оне су се одликовале више наглашеним интересовањем за пластично, за компактност и концентрацију облика. Код Гржетића је форма главна преокупација, као што уосталом и треба да буде код једног вајара, али у већини његових радова остају нерешени други проблеми. Његове фигуре имају најчешће исти став, са једном стопалом забаченом нешто у страну, са приљубљеним бутинама на штету конструктивне прегледности. Гржетић не тражи нарочите могућности израза ни у покрету који је скоро сличан у свима фигурама, а тамо где покушава да изађе из ове конвенционалне формуле („Скица“), он не организује фигуру према вертикалној осовини због чега она пада унапред. Можда је такву скученост у концепцији Гржетићу наметнула обрада дрвета где материјал условљује формат и позу, али он иста схватања преноси на други материјал где, несумњиво, има већих могућности. Изузетак чини фигура детета у којој он показује више слободе и непосреднијег тумачења живота. Гржетића привлачи „архаизам“, али само као површини израз, у ставу фигура или на њиховом лицу, док ова тежња добија много већи значај у рељефима. Један од њих — „Жена са магарцем“ — потпуно је прожет архаич-

ним духом, али у њему је спроведено јединство стила. То није случај са другим рељефом, у коме Гржетића привлаче реалистички моменти, торзо или рука жена у скраћењу, и он овде тежи за сликарским ефектима. Насупрот овако динамично схваћеном горњем делу фигура, Гржетић противставља архаично схваћене доње удове, који се целом стопалом везују за тле (као у египатским рељефима), због чега наступа несклад у концепцији целине.

Гржетић је на овој изложби показао знатан напор; он је обдарен вајар, али његово осећање форме треба да се обогати и смислом за конструктивност која по речима Ј. Коринта једино „показује могућност постојања акта“ (фигуре) и „почива само на скелету“. У студијама природне величине Гржетић о томе није водио довољно рачуна. Али ако би се он осим овога заинтересовао за покрет, за стилско јединство, са знањем које већ поседује, бесумње би успео да оствари веће резултате.

П. В.